

“Abşeron yarımadasında bərk məiyyət tullantıların kompleks idarə edilməsi”
“Ətraf mühitə təsirin qiymətləndirilməsi”
“Yenidən məskunlaşma siyasətinin çərçivə sənədi” layihələrinin ictimai
müzakirəsinin

Protokolu

Bak şəhəri,

20 fevral 2008-ci il

İştirakçılar:

1. Fuad Əhmədov – XİTYƏ Qəbəsinin Xarici investisiya müqavilələri və investisiya layihələri sektorunun müdiri
2. Könül Alıyeva – XİTYƏ Qəbəsinin Xarici investisiya müqavilələri və investisiya layihələri sektorunun bəlməsləhətçisi
3. Hamlet İsmayılov – XİTYƏ Qəbəsinin Xarici investisiya müqavilələri və investisiya layihələri sektorunun aparıcı məsləhətçisi
4. Pərviz Yusifov – XİTYƏ Qəyərđm GTZ layihəsinin məsləhətçisi;
5. Səidə Baqırov - Dünya Bankının nümayəndəsi
6. Bəhram Həsənov – AMEA-nın nümayəndəsi
7. Elbəy Abdullayev - UP İnternatinal İrkətinin nümayəndəsi
8. Rauf Muradov -Currie & Brown İrkəti, layihə meneceri
9. Fuad Mirkişiyev – Sinergetiks İrkəti, Direktor
10. Yulya Adilova – Sinergetiks İrkəti, sosioloq
11. Tofiq Həsənov – Ekoteks İrkətinin nümayəndəsi
12. Abbas Məlik-Yeyanov – Sabunçu rayonu icra hakimiyyətinin nümayəndəsi
13. Cavanşir Məmmədov – Balaxan Qəbədiyyə nümayəndəsi
14. Fərhad Qurbanov – Balaxan Qəşəbə nümayəndəsi
15. Yuri Vəliyev – QHT
16. Fuad Axundzadə - Milli QHT forumu
17. Çimnaz Qabanova – Ekoskope QHT
18. Elvina Alişina – Fineko/abc.az (müxbir)

Tədbiri giriş sözü ilə açan İN-nin XTYƏ Qəbəsinin Xarici investisiya müqavilələri və investisiya layihələri sektorunun müdiri F.Əhmədov müzakirəsi nəzərdə tutulan layihə sənədləri və bu sənədlərin əsaslandırıcı dövlət proqramları və sərəncamları barədə qısa məlumat verdi. Daha sonra söz XTYƏ-nin yardımı GTZ layihəsinin məsləhətçisi P.Yusifova verildi.

P.Yusifov məişət tullantılarının yığılması daşınması və yerləşdirilməsi proseslərinin mövcud vəziyyətini özündə əks etdirən təqdimatı iştirakçılara nümayiş etdirdi. Təqdimatda Bakı şəhərinin 10 rayonunun məişət tullantılarında indiki Balaxan poliqonunun mövcud vəziyyəti və bu problemin həlli yollarını əks etdirən slaydlar da iştirakçılara diqqətinə çatdırıldı. Təqdimatın sonunda Dünya Bankının "Abşeronun Ekoloji Bərpası proqramı" çərçivəsində həyata keçiriləcək "Abşeron Yarımadasında məişət tullantılarının idarəetməsi üzrə vahid sistem" layihəsi üzrə həyata keçiriləcək işlər haqqında məlumat verildi.

Bərk məişət tullantılarının idarə edilməsi sahəsində məsləhətçi şirkət qismində cəlb edilmiş Currie & Brown şirkəti ilə əməkdaşlıqdan söhbət açan P.Yusifov daha sonra sözü Currie & Brown şirkətinin məruzəçisi R.Muradova verdi.

R.Muradov "Ətraf mühitə təsirin çərçivə sənədi"ni iştirakçılara diqqətinə çatdıraraq aparılmış təhlillərin və analizlərin nəticələrini açıqladı. Qeyd etdi ki, Balaxan poliqonunun bugünkü vəziyyətinin ekoloji təhlilini aparmaq üçün havadan, yeraltı qurunt sularından və yaxınlıqdakı Böyük Qor Gölündən nümunələr götürülərək analizləri aparılmışdır və hər üç analizlərin nəticəsi zərərli maddələrin normadan yüksək olduğunu göstərmişdir. R.Muradov problemdən çıxış yolu kimi ən optimal variantın poliqonun üstünün tədricən örtülməsi, sonradan quyular qazılaraq yaranmış metan qazının yığılması olduğunu vurğuladı.

R.Muradov podratçı şirkətlərə təqdim edilmiş Təkliflər Sorğusundan söhbət açdı və qeyd etdi ki Təkliflər Sorğusu Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyi tərəfindən qoyulmuş tələbləri özündə tam əks etdirir.

Daha sonra söz Synergetiks QHT-nin nümayəndəsi xanım Yulya Adilova verildi. Xanım Adilova "Yenidən məskunlaşma siyasətinin çərçivə sənədi"nin layihəsini təqdim etdi. Xanım Adilova poliqon iqliminin və yaxınlıqda məskunlaşmış ailələrin mövcud sosial-iqtisadi vəziyyəti barədə aparılmış təhlillərdən danışdı. Qeyd olundu ki, sosial iqtisadi qiymətləndirmə zamanı poliqon yaxınlığında yerləşən 6 ailə və 51 poliqon işçisi sorğuda iştirak etmişdir.

Layihələrin təqdimatına çatdıqdan sonra söz ictimaiyyət nümayəndələrinə verildi.

İlk olaraq Ekoteks şirkətinin nümayəndəsi T.Həsənov söz aldı. Balaxan poliqonunun örtülməsi və metan qazının yığılması fikrini dəstəklədiyini bildirdi. T.Həsənov məsələ ilə əlaqədar olaraq tikintisi nəzərdə tutulan zibilyandırma zavodu ilə bağlı bir neçə sual verdi. Keçmiş zibilyandırma zavodundan danışıqların mənfi nəticələrini vurğuladı. Bildirdi ki, zibilin yandırılması nəticəsində 30% zola əmələ gələcək ki, bunun da basdırılması problem olacaqdır. Cavab olaraq R.Muradov bildirdi ki, müasir texnologiya nəticəsində zibillərin yandırılması zamanı cəmi 7% zola əmələ gəlir.

Daha sonra Ekoskop təkilatının nümayəndəsi Ç.Əabanova söz aldı və zibilyandırma zavodu ilə bağlı öz fikirlərini bildirdi. Zibillərin yandırılması ekoloji təsirdən danıldı və qeyd etdi ki, sözügedən zavodlar üçün nəzərdə tutulan təmizləyici qurular zavodun özündən daha bəla gəlir, odur ki, zibillərin növləndirilməsi və yenidən emal daha yaxşı seçim olardı. P. Yusifov cavab olaraq bildirdi ki, müzakirə olunan layihələr ancaq Balaxan poliqonundakı yığılıb qalmış tullantılarla əhatə edir və zibilyandırma zavodunun fəaliyyəti ilə bağlı məsələləri bu gün ki müzakirəyə daxil etməyimiz məqsəddəyindən olardı.

Balaxan qəsəbə nümayəndəsi F.Qurbanov nəzərdə tutulmuş layihələrin qəsəbə əhalisi üçün nə kimi faydası olacağını, səhiyyə qurumları tərəfindən əhaliyə hansı köməkliyin göstəriləcəyi, yerli əhalinin işlə təmin olunmasında hansı köməklilərin olacaığı barədə suallar verdi. Həmçinin gələcəkdə burda işlərin aparılması ilə əlaqədar qəsəbədə hərəkət edən texnikanın çoxalması səs-küyün artması və müvafiq olaraq yollar çirklənməsinə səbəb olacağını bildirdi. Bununla əlaqədar hökumət hər hansı addımlar atmaq fikrindədirmi?

F. Əhmədov qeyd etdi ki, yerli əhali üçün ən böyük fayda ekoloji fayda olacaqdır, poliqonun idarə etmənin normallaşması və bəslənməsi qəsəbə əhalisinin sağlamlığına birbaşa təsir edən amildir. Bundan başqa həm zavodun tikilməsi, həmçinin poliqondakı işlər zamanı yerli əhalinin işlə təmin edilməsi isə layihədə nəzərə alınacaqdır. Həmçinin hal-hazırda müzakirələr olduğu üçün biz Sizin təklifləri nəzərə alaraq danışıqlar zamanı bu məsələlərə qayda bilirik.

Dünya Bankının nümayəndəsi S.Bağrova söz alaraq bildirdi ki, təxminən 47 mln.\$ qiymətində olan bu layihə aprel ayının ortalarında hökumətlə danışıqlara çıxarılaçaqdır. İyul ayında isə Direktorlar Qurasında təsdiqlənməsi nəzərdə tutulur. Hazırda aparılan bu müzakirələrin məqsədi hesabatda nəzərdən qaçan məsələlərin müəyyən edilməsi və qiymətləndirmə sənədləri hazırlanarkən onları da nəzərə alınmasıdır.

Sonra UP International şirkətinin nümayəndəsi E.Abdullayev söz aldı və layihə ilə bağlı iki məsələyə etirazını bildirdi. Birinci qeyd etdi ki, tullantı sahəsində məmul olan işlərin strukturu və sayı hesabatda düzgün əks etdirilməmişdir. İkincisi, Poliqonun ərazisindən keçən neft (Bak-Novorosiysk) və qaz kəməri barədə hesabatda məlumat verilməmişdir. E.Abdullayev eyni zamanda layihə ilə bağlı TƏ-nin hazırlanmasında, düzgün məlumatlara istinad edilməsi və tullantı sahəsində çalışan insanlar haqqında pis düşünülməməlidir.

Bu fikrə cənab Əhmədov fikir bildirərək qeyd etdi ki, hal-hazırda bizim əsas problemimizin statistik rəqəmlərlə olduğunu bildirdi. Bakı şəhərinin əhalisi dəqiq heç bir mənbədə yoxdur, buna müvafiq olaraq tullantıların həcmi də bilmək mümkün deyil. Balaxan poliqonuna da gələn tullantı həcmi isə rəsmi olaraq daşınan zibillərin həcmi əks etdirir.

Bununla da, cənab Əhmədov qarşılaşdığı fikir mübadiləsi əraitdə keçən etimam müzakirələri başa çatdırılacaq iştirakçıların nəzərinə çatdırıldı.

